

טיפול בטרכאוסטומי TRACHEOSTOMY - הדרכה

טרכאוסטומיה = Tracheostomy
טרכאוסטומיה או פיום קנה, מטרתה ליצור נתיב אוויר עוקף ע"י יצירת פתח בקנה והחדרת צינור דרך העור לקנה.

נשימה נורמלית:
בנשימה נורמלית, האוויר נכנס לאף ולפה ועובר דרך החלק האחורי של הלוע, לתיבת הקול (= גרון) ולתוך קנה הנשימה.
בנשימה הרגילה האוויר מתחמם, מסונן ומורטב.

סיבות לטרכאוסטומיה:
1. חסימת דרכי אוויר עליונות.
2. אבטחת נתיב אוויר פתוח.
3. לאפשר שאיבת הפרשות המצטברות בסמפונות.

קנולה = אנבוב. מכשיר המוכנס לפתח ה-Trachostomy בשעת ביצוע הפעולה.
הקנולה מוחזקת סביב הצוואר בעזרת קיבוע מיוחד ושרוך. במקרים מיוחדים נתפרת לעור.

בשעת הניתוח מוכנסת לחולה קנולה, על פי רוב עם בלונית / CUFF (ללא חלק פנימי) - עשויה מחומר פלסטי.
בחלקה התחתון בלון שניתן לניפוח ע"י הכנסת אוויר. לאחר כ- 3-5 ימים קנולה זו מוחלפת
לקנולה עם פנימית – קנולה כפולה בעלת פנימית בקוטר קטן יותר, יכולה להיות מחומר פלסטי או מחומר מתכתי מצופה כסף.
חלק חיצוני – שומר על פתח הסטומה – **אין להסירה!**
חלק פנימי – ניתן להוצאה לצורך ניקוי.

- לאחר הטרכאוסטומיה על החולה להסתגל לנשימה דרך הקנולה שבה האוויר אינו מורטב ומסונן, ולכן בתחילה קיימות הפרשות רבות עד להסתגלות הקנה למצב החדש.
בשל כך יש צורך בצידוד מיוחד לטיפול בטרכאוסטומיה.

הטיפול בטרקאוסטומיה:

הציוד הנחוץ:

- מכשיר אינהלציה – ליצירת אדים.
- מכונת **סקשן** ניידת.
- צינורית שאיבה **לסקשן**.
- תמיסת **סליין** סטרילית.
- סרט/שרוך לקשירת הקנולה.
- פדים/גזות.
- אפליקטורים.
- מברשת מתאימה.
- מי חמצן

ניקוי הקנולה הפנימית:

- להוציא את הקנולה פנימית ע"י כך שמחזיקים את לוחית הפנים של הקנולה החיצונית בעזרת שתי האצבעות. לאחר מכן, בעזרת היד השנייה, לסובב את תפס הבטיחות כנגד כיוון השעון ע"מ לשחרר את הקנולה הפנימית.
- לטבול את הקנולה הפנימית במי חמצן למשך כמה דקות. לאחר מכן להברישי בעזרת המברשת את פנים הקנולה.
- לשטוף את הקנולה הפנימית עם מי ברז קרים, ולמנוע מהליחה להידבק לצידו הצינורית. יש לנגב או לייבש את הקנולה.
- יש לבצע את ניקוי הקנולה 4 פעמים ביום – במידה ויש הפרשות מרובות, לנקות לפי הצורך.

שאיבה:

- יש אפשרות להוציא הפרשות באמצעות שיעול. במידה ויש קושי בפינוי ההפרשות יש לבצע **סקשן**.
- יש להכניס קטטר שאיבה לתוך הקנולה, כשקצה הקטטר פתוח דרך פתח הקנולה לעומק של כ-10 ס"מ.
- סגור ופתח את פתח המחבר באצבעך ומשוך באיטיות ובתנועה סיבובית את הקטטר החוצה.
- אין להשאיר את הקטטר יותר מ 10 שניות בתוך הקנולה – מפני שהקטטר חוסם את כניסת האוויר לריאות.
- אם הינך חייב לבצע סקשן פעם שנייה, נשום מספר נשימות עמוקות בין סקשן אחד לשני.**
- יש להחליף את קטטר השאיבה לאחר כל שאיבה או לשטוף במים על מנת לנקות את ההפרשות.

ניקוי מכשיר השאיבה – את בקבוק השאיבה יש לנקות ולהחליף את המיכל שבו כל 24 שעות / לפי הצורך. פעם בשבוע / לפי הצורך יש לנקות באופן יסודי את הצנרת (במי סבון).

ניקוי סביב לוחית הקנולה:

- באמצעות שימוש באפליקטורים (מקלוני אוזניים) הטבולים במי חמצן, יש לנקות בעדינות את העור שסביב הקנולה החיצונית, ולאחר מכן יש לייבש את העור. יש לנסות, ככל שניתן שלא להזיז את צינורית הקנולה.
- יש למרוח וזלין על העור שמסביב.
- אפשר לשים גזה מתחת ללוחית הקנולה על מנת למנוע גירוי העור.
- את הגזה הישנה יש להוציא בזהירות תוך החזקה יציבה של הקנולה. יש להשליך את הגזה הישנה לפח.
- וודא שהחוט הקושר את הקנולה סביב הצוואר יהיה קשור היטב וכן שיהיה רווח של אצבע אחת בין החוט לצוואר כדי שלא יגרם לחץ על הצוואר.

יש להקפיד על:

הגיינה-

הרחצה במקלחת – יש להשתמש בסינר מגן ע"מ שלא יחדרו מים דרך הסטומה.
במידה וחדרו מים, אפילו מעט, יש לבצע שאיבה **באופן מיידי**.
אסורה כניסה לבריכה/ים.
להימנע משימוש בפודרה או ספריי בקרבת הקנולה, כדי שלא יחדרו דרך הקנולה לקנה הנשימה.

לבוש-

יש לוודא שהבגד אינו מכסה את פתח הקנולה (כמו חולצות גולף או צעיפים).
אין לענוד שרשרת.
אין ללבוש בגדים עם סיבים כמו: פרווה או צמר שעלולים לחדור לקנולה ולגרם לקשוי נשמה.

לחות-

יש לשים באופן קבוע פד לח/גזה מעל פתח הקנולה כדי לגרום ללחות באוויר הנשאף – האוויר היבש מייבש את הרירית הטבעית וגורם להיווצרות גלדים, שעלולים לחסום את הקנולה.
פד לח מעל הקנולה נועד ליצור אוויר לח ולמנוע כניסת גופים זרים.
יש אפשרות לבצע אינהלציה באמצעות 5 סמ"ק סליין מס' פעמים ביום, בימי הקיץ החמים והיבשים, על מנת לגרום ללחות.

חשוב לדעת

יש לזכור כי עקב הנשימה שמתבצעת דרך הקנולה יורדת היכולת לזהות ריחות מסוכנים (עשן, אמוניה, גז..). ולכן יש להגביר את הערנות לכך ולנקוט במשנה זהירות.

במידה והנך חש/ה קושי בנשימה, מחסור באוויר או אי נוחות, יש להוציא את הקנולה הפנימית ולוודא שאינה חסומה.

במידה ועדיין אינך חש/ה הקלה פניה לבית החולים.

המנע מלהימצא ליד אדם מעשן למניעת כניסת העשן דרך הקנולה לריאות.

החלמה מהירה,

מצוות מחלקת א"ג

בי"ח בלינסון

טל – 03-937-6450/8